

Državni zbor.

Razsodba zborničnega predsednika o interpelacijah.

Neka interpelacija (vprašanje na ministarstvo), katero so stavili socijaldemokrati, se je dozdevala predsedniku kočljiva. Zato je dal prečrtati nekatere odstavke. Ker so se temu postopanju predsednika ustavljali ne le socijalni demokrati, temveč tudi nekatere druge stranke, je izjavil predsednik, da hoče tudi v prihodnje enako postopati. Ako se mu dozdeva v interpelaciji kakšen odstavek nedostojen, ga bo prečrtal; a v tajni seji hoče celo interpelacijo dati prečitati in zbornica naj potem sama sklene, se li naj interpelacija ponatisne v stenografičnem zapisniku ali ne. Kmalu je bila potreba, da je predsednik moral zabraniti novo interpelacijo, da se ni tiskala. Vsenemška Wolfova stranka, ki se prizadeva na vso moč, da bi vsi avstrijski katoličani postali protestanti in potem prusi, je vložila nesramno pismo, v katerem podtika sv. Alfonzu Ligvoriju nauke, katerih on ni učil. V tem pismu se predrznejo Wolfijanci očitati katoliškim duhovnikom, da pri sv. spovedi delajo pohujšanje. Predsednik ni pripustil, da se ta interpelacija ponatisne v stenografičnem zapisniku in morala je o tem odločevati zbornica v tajni seji. Ta seja se je vršila v petek 22. februarija. Skoraj vse stranke v zbornici so se izrekle proti temu, da se to pohujšljivo pismo ponatisne v stenografičnem zapisniku. Dr. Eisenkolb, ki je to pismo vložil, jo je se ve zagovarjal. Pri tem je pa grozno hujskal proti pokojnemu sv. Očetu Piju IX. in proti zdajšnjemu papežu Leonu XIII., šuntal je Čeha proti katoliški cerkvi kakor Italijane. Pripovedoval je grozne — se ve izmisljene — zgodbe iz spovednice itd. Vse zastonj. Zbornica mu je z vso odločnostjo ugovarjala. Dr. Sustersič je v imenu slovanskega centra očital govorniku nepoštenost, ker tiste dolži in toži, ki se ne morejo in ne smejo zagovarjati, namreč spovednike. Tudi dr. Ploj je v imenu jugoslovanskih poslancev ugovarjal počenjanju Wolfijancev. Dr. Scheicher, ki je bil sam nad 20 let profesor bogoslovja, je pa dokazoval, da ljudje, ki tolmačijo sv. Alfonza, njegovih knjig niti ne zastopijo ne. Skoraj soglasno je zbornica obsodila imenovano pismo ter prepovedala njeni ponatis.

Toda s tem je bil pa tudi celi dan zgubljen.

Nenemške interpelacije v zbornici.

Zadnja leta so se brez vsakega ugovora smele vlagati, prebirati in v stenografičnem

zapisniku ponatisniti interpelacije v slovanskih jezikih. Letos, ko vsenemški poslanci tiščijo vedno silnejše v ospredje svojo edinozveličavno nemščino, so precej ob začetku zborovanja pritiskali na predsednika, da ne sme pripustiti, da se vlagajo interpelacije v katerem drugem, nego v nemškem jeziku. Predsednik se je dal zapeljati v zanjke njemu nastavljene in odločil: V slovanskem, oziroma laškem jeziku se smejo sicer vlagati interpelacije, on jih bo v izvirnem jeziku tudi predložil dotičnemu ministru: a v stenografični zapisnik jih bo dal tiskati samo le v nemški prestavi. Če pa bo interpelant ravno zahteval, se bo interpelacija v izvirnem jeziku razdelila na posebnem listu med poslance. S tem odlokom predsednika niso bili zadovoljni ne Nemci, ne Slovani izvzemši Poljake, ki so popolnoma obmolknili v tej stvari. Nemci so trdili, da predsednik tudi sprejemati ne sme nenemških interpelacij, vse slovanske stranke, osobito Čehi, so pa skrajno nezadovoljni s postopanjem zborničnega predsednika, da ne pusti slovanskih interpelacij tiskati v zborničnem zapisniku. Brez dvoma je to prvi korak k vpeljavi nemškega kot državnega jezika. Predsednik je storil še en korak dalje. Tudi slovanske odstavke ali posamezne slovanske besede, ki so vpletene v nemških interpelacijah, ne pusti več tiskati, temveč samo v nemški prestavi. Nasledek tega je obstrukcija, katero vganjajo Čehi s tem, da so vložili mnogo nujnih predlogov, o katerih govorijo dolgo časa, potem da terjajo, da se vse interpelacije prečitajo dobesedno ter tako zabranijo, da se ne more obravnavati o važnih predlogih, o katerih posebno vlada želi, da se o njih kmalu posvetuje in sklepa. Vlada zahteva, naj se vzame v pretres za leto 1901 prodloženi državni proračun, postava o vojaških novicah in pa o novih železničnih stavbah. Danes pač nihče ne ve, ali bo sploh mogoče kakšno delo začeti v tej zbornici.

Na stotine je že vloženi deloma od vlade, deloma iz sredine poslancev raznih prebivalstev koristnih predlogov, a skoraj gotovo ostane vse na papirju, če se Slovonom kratijo njihove narodne pravice. Raznih odsekov se je tudi že mnogo izvolilo, toda ti ne bojo mogli delati, če se upirajo Čehi.

Nova nesramnost vsenemške stranke.

V neki interpelaciji naštevajo ti ljudje zločinstva, katera so baje učinili duhovniki. A dr. Scheicher je v seji 26. februarija dokazal, da mnogo v tem pismu navedenih slu-

čajev je čisto zlaganih. Kajpada so ugovarjali Wolfijani; a dr. Scheicher njim je med ploskanjem vseh strank svetoval, naj se naselijo v kakšnem svinjaku, predsednika pa je prosil, naj nikdar več ne pusti tiskati takih očitnih laži.

Politični ogled.

Sovraštvo katoliške cerkve do učiteljev. Jungovski učitelji smatrajo za svojo največjo sovražnico katoliško cerkev in duhovenstvo. S kako upravičenostjo, kaže zopet naslednji slučaj. Škof Getyey v Pečuhu je napravil ustanovo 50.000 K za sinove revnih katoliških učiteljev. Škof je tudi dal potrebna sredstva za napravo hiše, v kateri bodo stanovali stipendisti.

Na Ogerskem bodo nove volitve v državni zbor. Krščanska stranka se je že pričela gibati, zato so se Szell in Košutovi pristaši že pomirili in za prihodnje volitve sklenili »pogodbo«. Vse krvave volitve so pozabljene. Košutovci po »pogodbi« dobe nekaj poslancev več. To pogodbo je narekoval strah, da bi sicer v nekaterih krajih utegnili zmagati katoliški kandidati.

Nazaj v katoličanstvo. V Londonu je zadnji čas 25 angličanskih duhovnikov prestopilo v katoličanstvo. Takó katoliška vera pridobiva na drugih krajih, ako odpade kakšna smet na Slovenskem.

Na Italijanskem so dobili novo ministarstvo s predsednikom Zanardelijem in Pinettijem, ministrom za vnanje zadeve.

Vojska v Južni Afriki. Poroča se, da se hoče burski general Botha udati, ker so ga Angleži od vseh strani obkolili. Dne 27. se bode baje vršil razgovor zaradi udaje. Treba bo počakati, da se vidi, ali vest ni zopet samo angleška želja.

Nemiri na Kitajskem. Kitajska vlada je pritrdila mirovnim pogojem velesil. Mnogo kitajskih dostojanstvenikov, ki so zakrivali grozne nemire, bodo morali plačati svojo krivdo s smrtjo. Ker bi bilo za nekatere baje preveč sramotno umreti pod rabljevo roko, določile so velevlasti, da se morajo sami usmrtiti. Res značilno za naš čas, da kulturne države morajo imeti zadoščenje v tem, da zahtevajo — samomor.

Dopisi.

Od Sv. Urbana nad Ptujem. Gotovo niste pričakovali, gospod urednik, od nas

drznost mlajšega je prišla tako daleč, da se je osmelil vprašati redovnico, kako pokoro ji je naložil njen izpovednik.

Usmiljena sestra je zardela, vendar pa molčala in ni niti pogledala nesramnega potnika. Starovični gospod poleg mene je zmeril s srditim pogledom od pet do glave vprašajočega agenta. In razburjenosti se mu je tresel glas, ko je dejal:

»Mladič, trpeli smo še vaše neumnosti, ne bomo pa prenašali dalje vaše nesramnosti, ko dražite s prednim izzivanjem slabotno redovnico, kateri niti vreden niste odvezati jermenčkov na obutalu — tega ne trpimo več. Molčite!«

Hvaležni pogled usmiljene sestre, soglasje navzočih je bilo plačilo častitemu možu. In jaz sem mu vroče stisnil desnico.

Te besede so vendar bile, kakor da bi vliil olja v ogenj. Za trenutek je bil drzni mladič pobit, vendar pa je od jeze sopeč takoj vstal in divje zakričal nad starim gospodom: »Gospod, jaz sem plačal svoje mesto tako dobro kakor vi, imam torej tukaj pravico govoriti kakor vi... Kakor se mi dozdeva, ste nekaj potuhnjene jezuit; imenitno — kako naključje — hahaha! Dajte nuni takoj odvezo, bila je med vašo pridigo raztresena v molitvi — hahaha!« Tudi njegov sodrug se je smejal temu slabemu dovtipu,

medtem ko so drugi bodisi zaničljivo, ali pa ježno pogledovali na blebeteča, in jaz sam sem mu zagrozil, da se pri prvi priliki pritožim pri sprevodniku radi njegovega nesramnega počenjanja.

Stvar se je imela vendar drugače končati. Ta junak ni mogel pogoltniti, da ga je stari gospod tako odločno zavrnil in da pri ostalih potnikih ni dosegel soglasja — pač pa ravno narobe. Zato si je hotel izliti jezo nad nedolžno redovnico. Zmerjal je kar je mogel čez vero, samostane, zlasti čez ženske, ki so po njegovem mnenju zavetišča prevrlih src. Svoji razuzdanosti je postavil krono s besedami: »Škoda, da ste tako mlada sla v samostan, ste zala; gotovo bi bila prišla pod čepico, če ima vaš stari doma...«

Vseobče mrmranje in nevolja ste sledile na to nesramnost.

Usmiljena sestra je zbledela. Vzpametovala se je vendar takoj in tiho odgovorila: »Gospod, vaše šale so duhovite, samo da jaz nimam smisla zanje; tudi nisem voljna, da bi se jim čudila. Prizanesite mi tedaj iz ljubezni do svojega očeta, pridnega katoličana, je dodala, ko je opazila, da ogovorjeni zopet hoče začeti.

»Moj oče — kaj — kje — kaj je vam za mojega očeta?« je jecljal junak. »Tako,

tako, vi veste — ali vsaj hočete vedeti, da je katoličan? To je znamenito. Tolar vam dam za vaše bolnike, poznate li mojega očeta. Aj, aj, nisem se vedel, da so nune deležne nezmožljivosti in vsevednosti papeževe, hahaha! To je znamenito!«

»Tega tolarja ne izmečite, znabiti ga boste enkrat potrebovali, ali ga pa privoščite svoji stari materi, kakor bi to bila tudi vaša dolžnost. Da pa boste vedeli, da more človek poznati vašega očeta tudi brez takozvane vsevednosti papeževe, vidite tedaj: vi imate brata, ki je bil pred kakimi petimi ali šestimi leti denarničar pri banki v K... Pri pregledovanju denarnice je enkrat zmanjkalo tam 5800 tolarjev; kakor se je pokazalo, poneveril jih je denarničar, da bi mogel poplačati dolgove, ki bi ga sicer morali spraviti ob vse zaupanje. Njegov oče, ki se je bil že postaral v poštenosti, je prišel globoko užaljen k bankirju ter ga prosil s solzami v očeh, da bi stvar zamolčal radi njegovih osivelih las in radi bodočnosti najmlajšega sina, ki ga je vodil za roko, čegar čast bi bila po bratovi krivdi omadeževana. Bankir je stvar zatajil, starega očeta sta vendar spravila žalost in sramota nad najstarejšim sinom kmalu v grob. Najmlajši sin ste vi, bankir je — moj umirajoči oče, je odgovorila ihtoč.

kakšnega dopisa. Pa blagovolite sprejeti tudi od tod par vrstic. Kakor sem iz »Sloven. Gospod.« prebrčan, izveste marsikaj zanimivega iz Slov. goric, a od nas, kjer je tekla zibel veliko slavnim možem, izveste menda v vsakem letu enkrat kaj, in še tedaj le to, da Urbančani precej spimo v vsakem oziru. Otožnost se nas polastuje, ako pomislimo, da se povsod, kamor se po Slov. gor. in čez nje ozre oko, prebujajo narod, snujejo koristna društva, ki delajo za blagor in v korist kmetijskega ljudstva. A pri nas? — Žalibog moramo priznati, da tisti, ki bi morali biti buditelji ljudstva, ga vodijo na kriva pota, da priprosti kmet ne spozna luči od teme, ne spozna dobrega od hudega in tako gineva vera, peša narodnost in za njo se vsiljuje z brzimi koraki liberalizem in nemčurstvo. Tukaj kjer je nekaj Leopold Volkmer budil narod in peval vesele slovenske pesmi, je sedaj, žalibog, vse zaspano. Mi dremujemo in ne čutimo, da nam naši nasprotniki kopljejo grob, grob v katerega bi radi položili našo vero in narodnost. Priznati moramo posebno v zadnjem času, ko ima ptujski »Štajerc« tudi pri nas privržence in naročnike, da bolj in bolj gine od nas ljubezen do cerkve in milega nam materne jezika. Pa ni zadosti, da nam vsiljujejo »Štajerca«, začeli so nam vsiljevati naši nasprotniki i »Rodoljuba« ki je še v zadnjem času pisal: »Resnica, da so duhovniki ljudski sleparji in goljufi, mora prodreti na dan.« Čudno se Vam bo zdelo, a vendar resnično. Eden izmed prvih razsirjalcev »Rodoljuba« je gospod nadučitelj, ki je ob enem tudi cerkveni organist, kateri bi kot tak vsaj deloma moral delati z izgledom in djanjem za blagor in korist ljudstva. A namesto, da bi podpiral in širil, kar je dobro, nagovarja fante, da bi si naročili »Rodoljuba«, a da bi v krščanskem duhu pisane časopise priporočeval, tega se še menda ni domislil. Dragi rojaki! kje je sedaj tisti dobri krščanski in narodni duh, ki je vel ob času Volkmerjevem po veselih urbanskih grčih? Ni ga! — Priprosta plošča »Leopold Volkmer« na pokopališču nas spominja moža, kateri je delal to za narodno stvar in budil z veselimi pesmimi slovenski rod. — Zadnji čas je, da se tudi mi, dragi rojaki, začnemo zavedati po izgledu Volkmerjevem, da smo sinovi in potomci krščanskih in slovenskih starišev, in da bomo spoznali prepad, katerega nam kopljejo naši nasprotniki. — Za sedaj naj bo zadosti, gospod urednik. Ako dovolite, Vam v kratkem kaj obširneje pišem, kako se prebujamo kaj v politiskem oziru. (Prosimo! Uredništvo.) Urbanski fant.

Od Sv. Ilja v Slov. gor. To Vam je bilo hajlanja 17. febr. v Jarenini pri Posilinemcu Krambergeju, kjer so zborovali »Südmarkovci«. Prišel sem po opravkih v Jarenino. Šentiljska Hötschl in Sadu sta se napenjala, da so jima potne srage stale na čelu. Gladila sta svoje germanske mustače, svesta si zmage nad Slovenci ob meji. Polički »rihtar« Reininger pa je »stole« vzdigoval svojo glavo, ker se je baje ta večer prav mnogo kadilo njemu v čast. Drugo noč se mu je gotovo sanjalo, da je povzdignjen v deveta nebesa. No, gospodine Reininger, nikar previsoko, morda bodeš v kratkem nizko padel, potem se Ti bodo ti »veliki norci« (Slovenci) preveč smijali. Tvoj županski stolček stoji že na jako trohljivih nogah, slovenski črv jih bode kmalu preglodal. — Kakor sem slišal, se je ta večer zaprisegalo tudi Bismarku ter »pogin bindišarskim psom«. Po zborovanju so tudi darovali starogrmanškemu bogu Vodanu — kosmatega prašiča, seveda nemške pasme — za vse Südmarkovce. Dober tek! Pri »fehtanju« za Südmarko so imeli slab »kšeft«. Prodajali so tudi svojo velikonemško omiko po Jarenini, na le njim znane načine. Od strani Slovencev so zborovali v miru. Slišal sem, da mislijo tudi pri nas v Št. Ilju napraviti tako komedijo. A jaz jim ne svetujem. Mi šentiljski mladeniči in možje bomo Vam Hötschl poštenim potom pokazali, da je Št. Ilj naš! Zapomnite si to! — Mi gremo ponosni naprej z našo belo-modro-rudečo zastavo, a Vaša, vi Posilinemci, se Vam že trga od droga. Dragi mi somišljeniki! Delajmo z naprej vstrajno in neumorno za našo pravično in pošteno stvar, ter se z vso vnamo oklenimo naših društev. Poučujmo se nevedne rojake in jim vzbujajmo versko-narodni čut. Posebno dragi mi tovariši mladeniči, smatrajmo vsi za svojo sveto dolžnost, stati zvesto na straži za svetinje naše, sveto katoliško vero, mili materni jezik, krasno našo slovensko domovino ter ljubljene cesarja. Bodimo ponosni, da smo sinovi velike in mogočne matere Slave! Pomnimo besede pesnikove:

Boj potihni, zmaga pridi,
Bratje, srca si sklenimo,
Po nesreči, zarja vzidi,
Bogu, narodu živimo!

Šentiljski mladenič.

Iz Solčave. (To in ono.) Gotovo je mnogim bralcem »Slovenskega Gospodarja« romantično gorata Solčava ne samo po imenu znana, temveč jo je že eden ali drugi prehodil kot »turist« in se navžil zdravega

Na srečo je skočil vlak iz tira nedaleč neke postaje; tje so se prepeljali ranjenci in prenesli v restavracijo. Poslalo se je takoj v sosednemestece po zdravnika. Po naključju ta ni bil doma, bil je poklican na oddaljeni dvorec k operaciji; trajalo je dobro uro, predno se je pripeljal na postajo. Medtem je blagohotno opravljala svojo službo naša usmiljena sestra; videča, da je potni agent, ki jo je na potu toliko žalil, brez zavesti, in da mu teče kri iz glave, je pristopila k njemu, izmila rano in jo zavezala. Nato ga je dala položiti v posteljo ter obljubila poravnati domačim vsakojake stroške. Nato se je pripeljal zdravnik; temu je pomagala pri obvezovanju noge, in ko je omenil zdravnik, da se bo mogoče lotila ranjenca po noči kot nasledek silnega otolčenja mrzlica, ga je pomirila z besedami, da se ne pelje dalje in da bo rada bedela celo noč pri postelji ponesrečenca.

Odpotoval sem s prvim vlakom v K. Drugi dan čitam v časniku, bankir M. je umrl okoli enajste ure minule noči. Hčerka je poljubljala naslednjega dne le še hladna usta očetova.

Tako se maščuje krščansko plemstvo.

zraka in pristnega žučpahskega humora. Solčavani smo sicer počasi in hladno zremo izpod s snegom pokritih gora v široki svet, ki se nam odpira po raznih časopisih, katerih dohaja v našo malo župnijo broječo nekaj nad 800 duš brez »napredne« tolko slavljenе šole lepo število.

In ti so a) »Slovenski Gospodar« 8 izt., b) »Domoljub« 25 izt., c) »Mir« 12 izt., d) »Kmetovalec« 2 izt., e) »Narodni Gospodar« 2 izt., f) »Cvetje« 5 izt., g) »Dom in svet« 2 izt., h) »Bučelar« 1 izt., i) »Slovenski list« 1 izt., k) »Slovenski Planski Vestnik« 3 izt., l) »Primorski list«, m) »Domovina« 3 izt., n) »Slovanska knjižnica« 1 ist., o) »Slovenec« 1 izt., p) »Amerikanski Slovenec« 1 izt., r) »Zora« 1 izt., s) »Matica Slovenska« 2 izt., t) »Slovenski učitelj« 1 izt., toraj 15 raznih časnikov, v skupnem številu 69, brez nevestitih nemških. »Belo srako« »Rodoljuba« pa je vzela letošnja mrzla zima, preselil se je s selivkami v obližje ljubljanskega barja. Družba sv. Mohorja šteje 166 udov, med njimi 24 dosmrtnih. To je dejstvo, ki jasno priča, da je cerkev prva odgojiteljica in učiteljica ljudstva, ako se ravna po naukih in nasvetih njenih. Zato pa z neko grozo navdan opazuje zaveden Solčavan razburjene elemente ter švigajoče strele, ki so se sipale tam dol v nižavi in zadevale tudi nas, zlasti za zadnjih volitev. In pa kaj tudi ne bi. Saj smo tudi mi pod postavo in so za nas minili časi, če je kdo prišel med nas, da ga je javljene dosegla postavna roka.

Prebritka nam je skušnja obstoječih postav, da samo omenim gozdno in šolsko postavo, ki vtegneta sicer v drugih krajih prav blagonosno delovati, ali v kakšnem soglasju so te postave z našimi krajevnimi razmerami, ve soditi le tak, ki že prebiva tu celo svoje življenje.

Vsaka taka postava je človeško delo in se da zboljšati. In za to so naši poslanci poklicani; in kakoršni poslanci, takšne postave. Dandanes se piše in govori o naprednosti! Tudi mi pravimo, da smo napredni in so nas vendar vrgli v pismu, ki ga je dobil naš župan dol iz nižave, v »nazadnjaško stranko«. Motrimo pa naprednost nekih v okraju znanih oseb! Tako je čisto druge naprednosti znani napredni učitelj, ki je pred ne davnim časom, imamo še vse v spominu, pobiral milodarov ali prispevkov od nas sicer ne preveč z denarjem obloženih kmetov in sicer v imenu »Slov. plan. društvo« za zgradbo kapelice pod Ojstrico. Mi smo iz tega sklepali na vzvišeni namen in versko zlato dušo gospoda pobirača in tudi dali po svoji zmožnosti, ker smo se nadjali, da se s tem skrbí za naprednost, v povzdigo namreč verskega življenja, in ne samo planinskega.

Mislili smo si, popotnikom, kakor nam, zlasti pa našim pastirjem v planinah bo s tem vsaj včasih dana prilika, storiti svojo versko dolžnost. Ako pa se ozremo na lansko leto, vidimo, da smo se motili.

Pa naj bo, za naprej ne bomo več tako radi verjeli sladkim besedam in tudi takim ljudem bomo mi pokazali svojo naprednost. Zakaj naprednost ostane naprednost in ravno po naprednosti takih mož je izkopana struga, iznajden električni mlin čistilnik, ki bo fino prevel in očistil katoliško-narodno stranko, in vrgel med liberalno stranko, kar ji spada. In zato tudi prosimo, ker po svojih opravkih zahajamo dol v nižave, bodi si k sodnji, davkariji itd. naj bo naših pristašev kateri tako dober in nam naznani, najboljši v »Slovenskem Gospodarju«, kje so tiste prodajalnice, ki se njih lastniki poleg svojega poklica brigajo za kat. narodno stvar, t. j. za našo najdražjo svetinjo sv. vero in pošteno našo slovensko reč, ker z naprej hočemo le takim pošteno zaslužene kronce nositi, kakor tudi prenočišča in okrepčila iskati v takih krčmah, v katerih bomo varni pred napadi nekih znanih vročerkvinih liberalcev, in kjer so naročeni na časopise naše stranke, kakor je pri nas v navadi. Žalostno je, da se mej nas uvaja liberalizem, nemški po-

Kakor v grobu je nastala po teh besedah tišina; pretrgovalo jo je le ihtenje usmiljene sestre. Potni agent je bil kakor omamljen, lice njegovo je zbledelo — umolknil je. Nihče izmed navzočih ni mogel besede izpregovoriti — da, tudi prijatelj nesramnežev je bil videti potr. Na prvi postaji sta zapustila molče kupe in vstopila v drug voz, da bi se peljala dalje.

Še po odhodu nepokojnežev smo dolgo čutili vtis o njih ničvrednosti; navdalo nas je najiskrenejše sočutje z velikodušno hčerjo, ki se ni pomišljala zapustiti svet in bogastvo v cvetu mladosti, da bi žrtvovala ljubezen in svoje moči bolnikom in ubožcem, za plačilo pa prejemale — posmeh in zasramovanje tega sveta. Vozili smo se kake četrt ure — kar se sliši nekak sunek, trganje vozov — in že smo poskakali s svojih mest, iz vseh vozov so se slišali klici na pomoč, lokomotiva je skripala in sikala, zarivajoč se v zemljo — vlak je skočil raz tir.

Na srečo se ni pripetila večini potnikov nobena nesreča, razen strahu, ki so ga prestali; le v prednjih vozovih so bili nekateri ranjeni in otolčeni. Razen strojevodje in zavirača so bili samo štirje potniki težko ranjeni. Med njimi se je nahajal tudi oni nesramnež, ki je imel nogo zlomljeno in na glavi krvavečo rano; bil je brez zavesti.

guben črv za vero, kmeta in trgovca, katerega se vsi pravi naprednjaki otrsajo, kakor kaže cesarski Dunaj.

Veseli nas tudi ko smo brali in zvedeli da skrbi poštene Kamničane naprava toliko potrebnega pota čez Volovlek v Luče in so se že zato napravili začetni koraki, mi so sedem Lučanom to iz srca privoščimo, dal Bog namen skoro uresničiti. Upamo pa tudi, da naš okr. odbor nas ne pusti vedno brez uspeha vzdihovati, za toliko potrebno napravo pota od Ljubnega sem gor v Logarjevo dolino, »kakor bogatin ubogega Lazarja ob mizi«, katera je le od Zadretje z odborniki preobložena. Mi ki smo ponosni, hranimo rokopolis rajnega Slomška »Slovo solčavskim planinam« pa kličemo dol v nižavi zapeljanim, z največjim slovenskim škofom:

„Košata Radoha, visoka Ojstrica,
Gorata Rinka in zobata Olšova!
Povzdigajte Slovence bistro glave,
Naj bodo vrli sini Slave!
V nebasa kažejo mogočni velikani,
V nebasa vzdigajmo mi srce in oko!
Slovenem luč naj sveta vera bo!
Le bistrimo si glave, ne dremajmo zaspani,
Drugim rodod prodani!
Orjaške glave starodavne, le trdno stojte!
Za pravico in resnico trdno stati!
Hočmo tudi mi, da bo Slava naša mati!

Kmet.

Iz ljutomerskega okraja. Častiti bralci »Slovenskega Gospodarja« mi menda ne bodo zamerili, da sem bral enkrat in to 3. štev. »Štajerca«. Tamkaj se neki »Kmet« a v resnici je le obrtnik, usti kakor da bi že imel »Štajerc« v našem kraju Bog ve koliko naročnikov, a temu še sedaj ni tako.

Taisti dopisnik pravi, da njegovi somišljeniki niso mogli zaradi snega dne 6. jan. na shod. Konstatiramo, da so bili ti, — a bilo jih je bore malo, ker jih več ni — pač na shodu, a ko so že pričakovali in naprej videli žalostni uspeh, so pa čisto po tihem odšli. Snežilo ni ravno tako, saj so prišli nekateri po dve uri daleč in tudi iz dopisnikovega kraja je bilo precejšno število narodnih mož. Zastran dopisa v 4. št. »Slovenskega Gospodarja« pa naj pogleda dopisnik »Štajerca« še enkrat omenjeno notico, in sprevidel bode, da je popolnoma na svojem mestu. Tudi niso povelji »Štajercu« naši občinski predstojniki. A ti so pa izvoljeni od cele občine, ter imajo gotovo pri ljudeh zaupanje, sicer bi ne bili izvoljeni.

Minolo bode še že nekoliko sto let, a — do takrat bode že menda »Štajerc« tudi v deželi mrtvih — preden bode zahajal »Štajerc« v vsako kmetško hišo. Ako naši ljudje, posebno fantje dobijo kakega »Štajerca«, takoj je obsojen. Nedavno je prinesel prodajalničar iz glavne zaloge iz Ljutomera en zvitek tobaka, ko ga razveže, pade iz njega »Štajerc«. Tega je pa 16letni sin obsodil takoj na grmado ter sodbo tudi izvršil. Enakih dogodkov bi našli obilo.

»Štajerc« pravi tudi, da se »Slovenski Gospodar« boji tu v našem kraju za svoje naročnike. A ravno letos ima »Slovenski Gospodar« več novih naročnikov posebno med fanti. Gorostasna laž je torej trditev, da bi fantje kdaj kje zahtevali »Štajerca«; saj imajo v bralnem društvu na razpolago kakih 10 časnikov in nekatere v več iztisih. Naše bralno društvo v novem letu krepko napreduje. Ima že okoli 60. udov. Saj pa še tudi nikdar ni bilo tako živahne agitacije med fanti. Največ zaslug imata novo izvoljena odbornika — fanta — bralnega društva.

Še nekaj! Jako dobro bi bilo — po mojih mislih — da bi mladi narodnjaki različnih bralnih društev, stopili v prijateljsko zvezo, da bi si lahko pismeno poročali, kake so razmere v enem kraju in v drugem ali kako tam napreduje in tu ali kako bi se odpravila ta zapreka in druga; ker imajo fantje gotovo več časa na razpolago kakor gospodarji. Ako pa bode kdo od »Štajerca« napaden, pa si lahko v čast šteje, ker »Štajerc« napade le poštene ljudi, ki stojijo za našo vero in narod trdno. Obetam čitateljem »Slovenskega Gospodarja«, da bomo po-

gledali, ako nam bode čas dopuščal, večkrat natančno na naše Mursko polje ter se o tej priložnosti seznanili z našimi navdušenimi »Štajerc« pristasi in raznimi okolščinami v našem kraju. Prav prisrčno pozdravlja bralce »Slov. Gospodarja« Vaš Mihov Poljanec.

Iz Slovenskih gor. Dragi »Slovenski Gospodar«! Tužnim srcem ti javljam naše žalostno narodnostno stanje, tem bolj, ker se nahajamo v bližini dveh nemčurških mest, iz katerih se širi k nam neverni liberalni duh. Živ dokaz, kako v narodnostnem oziru propadamo, je ptujski lažnjivi kljukec, kateri že zahaja k več hišam v okolici Vurberg, Sv. Barbara in Sv. Martin, in sicer večinoma k onim, kateri so še politično neizobraženi. Imen teh zapeljanih rojakov tukaj ne bomo obvestili, ker vemo, da so to storili le iz politične nevednosti. Glavni vzrok tega je le en par zlikovcev, kateri trobijo v germanski rog in ta list z vso močjo priporočajo. Iz navedenega je pač vsakemu razvidno, kako močno pogrešamo bralnih društev. Naše ljudstvo se je začelo probujati in hrepneti po višji omiki; ker mu pa manjka potrebni cvenk, da bi si naročilo dobre, v krščanskem duhu pisane slovenske časnike, zgrabi za to, kar je ceneje, in to je ptujski nemčurški list »Štajerc«, kakor se gladni miški za »vado« na past nastavi slanina, ravno tako nemčurji na past nastavljajo ta ceni in strupeni list našim po omiki hrepenečim rojakom, da je lažje zgrabijo na svoje limanice.

Da bi se temu v okom prišlo, treba je osnovati bralna društva in kjer že so, njih znova oživeti, ker na ta način pridejo ljudje po najcenejšem potu do prav poučnega berila in dobrih slovenskih časnikov, katerih si seveda, bodisi kmet, nagorjak ali viničar, ni v stanu omisliti kot posameznik. Težavno je sicer storiti ta korak, ker je premalo odločnih značajev. O kako nam je je značajev treba! Koliko omahljivcev je razskropljenih po domovini, koliko strahopetnežev si ne upa z narodnim prepričanjem na dan! Mnogoteri mladenič je brez jasnih vzorov, ne ve, ne kam ne kako. Marsikateri mož je brez določenih načel brez gotovega smotra. Tu in tam ni vzporeda, moči se cepijo in — pešajo, narodna stvar nazaduje. To ne sme biti. Značajev, več značajev! Neupogljivih, neustrašljivih in do smrti zanesljivih mož in žen potrebujemo. Z njimi dosežemo vse, brez njih ničesar! Z junaškim pogumom in z določenimi načerti moramo stati neomahljivo v vrsti domoljubnih bojevnikov za svete pravice našega naroda! Da značaji! Slava njim! Ne bojijo se nobene žrtve, nobenega truda. Zatoraj se obračamo z zaupanjem do naše slovensko misleče inteligence, naj se potruji, naj žrtvuje svoje moči za blagor nižjih slojev, njim v povzdigo omike in duševnega procvita; ker le na ta način se bomo obvarovali, da ne pademo v žrelo grmanskega zmaju.

Šmarje pri Jelšah. Osnovanje kmečkega političnega društva dne 17. t. m., kjer sta jungovski učitelj od sv. Petra Strmšek, in ponkovski student Zabukošek, — kakor umevno pri takih podjetjih — precej prikrito razvijala svoj program, nam daje mnogo pomisli. In kakor tukaj opozarjamo vse vrle katoliške slovenske kmete tega okraja, naj preveč in slepo temu društvu ne zaupajo. Zakaj da to društvo ne bo preveval katoliški duh, kažejo uže zdaj precej zanesljiva znamenja. Dobro se še spominjamo, da je Zabukošek z drugimi visokošolci v »Slovenskem Narodu« podpisal smrtno obsodbo »klerikalnemu zmaju«, da je imel v zadnjem času — kakor slišati, je to sam izjavil dne 26. decembra 1900 pri volilnem shodu na Grobelnem — mnogo opravila z volilnim katekizmom, ki je pisan v socijaldemokratskem duhu. — Ali morda nameravata ta dva gospoda, vse može, ki so ponosni na svoje katoliško slovensko prepričanje, spraviti v »Jug«ove »stope« ali pa djati in pripeti na »Tovariš«ev »pranger«? Zakaj nista objavila svojega programa tudi v »Slovenskem Go-

spodarju«, v listu za nas slovenske kmete, ampak, — kakor smo slišali v »Rodoljubu«, prilogi umazanega »Slovenskega Naroda«? — Zakaj sta pripeljala s seboj samo nekaj svojih somišljenikov, katere lahko na prste preštejemo, in nista na ta zaupni shod povabila tudi ogromno število zavednih katoliških mož? — Upamo, da jima niso šli na limanice ali pa sta jih imela za nevredne, poslušati jungovske socijaldemokratske visoke modrosti (!). — Zakaj sta pa pri povabilih skrivala svoji imeni?

Iz tega smemo prav zanesljivo sklepati, da bo imelo društvo namen, tudi v kmečke slojeve zasejati ljuliko vse razdirajočega nekrščanskega liberalizma, ki je vzrok sedanjemu socijalnemu zlu, ki je s svojo neomejeno gospodarsko svobodo razdril vse, kar je sklepalo delavce v potrebne, dobrotne vezi. Prav liberalizmu kot principu razdora in sovraštva do vsega resničnega, pravičnega in vzajemnega se imamo zahvaliti — žali Bog, — da je razjedel, raztrgal, raztresel in razkosal družbo v posameznike, da brat brata ne pozna, Slovenc Slovenca kolje. Ravno ta protikrščanski duh, ki nima svojega početka na slovenski zemlji, ampak pri zlato- in srebroželjnih Angležih, framasonskih Francozih in sebičnih, po vrhovni oblasti koprnečih Nemcih, je uvedel od 16. stoletja sem namesto krščanske pravičnosti in bratoljubja golo koristolovstvo, mrzlo, napačno sebičnost, namesto resnice in močnatosti lažnjivo breznačajnost, in je s svojo liberalno židovsko neomejno konkurenco odprl vrata na stečaj velikemu kapitalu na eni strani, na drugi strani pa izkopal grob ubožnejšim nižjim delavskim in kmečkim stanovom. — In tako seme si izposojevati od ptujcev nasprotnikov in ga sejati med majhen slovenski narod, pač ni dostojno za nas Slovence. — Ako bi se tedaj še po društvih razširjalo berilo, ki blati katoliško cerkev, zaščitnico delavcev in kmetov, neti razdor in propast kmečkih družin, seje nezadovoljnost, stud in mržnjo do vsega dovoljenega, resničnega in pravičnega, ki trga iz srca našega do sedaj še vrlega in nepopačenega slovenskega kmeta nedotakljive svetinje, katere je podedoval od svojih slavnih pradedov, — sv. vero, ki je slovenski narod združila v eno celoto in ga storila nepremagljivega proti najhujšim turskim navalom, resnično, to se ne pravi delovati za razvoj in povzdigo delavskega stanu, ampak mu vzeti zadnji up in zadnjo tolažbo, katere se oklepa v svojem žalostnem položaju in ga zadaviti z vrvjo, katero mu je djal okoli vratu lažnjivi liberalizem. — In kaj tacega počenjati, bi ne bilo niti slovenski, niti katoliški. — Zato se čudom moramo čuditi, da so se dali izvabiti na led možje kakor Šuc iz Ponikve, Kregar od sv. Petra i. dr. A upamo, da se jim še o pravem času oči odpro.

Zato kličemo vsem zavednim katoliškim možem, kmetom tukajšnjega okraja: »Bratje, v kolo se vstopimo in liberalno ljulko skrbno populimo z delovanjem po slovensko-katoliškem programu!«

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Imenovan je preč. g. kanonik senior dr. Ivan Križanič stolnim dekanom lavantinskega kapitlja.

Vinarski odsek. Prizadevanju dr. Ploja se je posrečilo, da bodo imeli Slovenci — Hrvati v tem odseku 10 mandatov.

Slovanski centum je sklenil stopiti v dogovor s hrvatsko-slovenskim klubom zaradi skupnega postopanja v narodnostnih vprašanjih.

Duhovniške vesti. Umrli je dne 21. febr. v 81. letu svoje starosti pri Sv. Juriju v Slov. goricah ondodni župnik, zlatomašnik č. g. Jurij Rantaša, rodod iz St. Jurija ob